

VIAATGES

FEBRER 2022 • PUBLICACIÓ 18



NATIONAL GEOGRAPHIC

EL MODERNISME

RUTA MODERNISTA PER GRANOLLERS

Contemplant
edificis
històrics

Orígens del
modernisme

EUR 5,00



6 009800 461091 >

Ruth Piqué, Laia Conde i Ciara
Fortún

EL MODERNISME

Article de: Ciara Fortún

És un conjunt de corrents artístiques que van aparèixer des de finals del segle XIX, fins al principi del segle XX. Aquest concepte sorgeix a Anglaterra amb els projectes de John Ruskin que va ser influenciat per l'art gòtic. Va ser un estil que no només va ser internacional, sinó que va prendre forces en tots els àmbits de l'art i del disseny per crear un autèntic entorn decoratiu.

El Modernisme a Catalunya va ser benvingut, ja que el país estava obert a noves idees procedents de Europa per a la renovació, és a dir, per tal de reafirmar les seves diferències amb Espanya i reforçar els seus nacionalisme polític. Respecte la arquitectura modernista, volien trobar un estil modern, adequat amb l'època, que estigués completament desvinculat amb el passat i utilitzant nous materials.

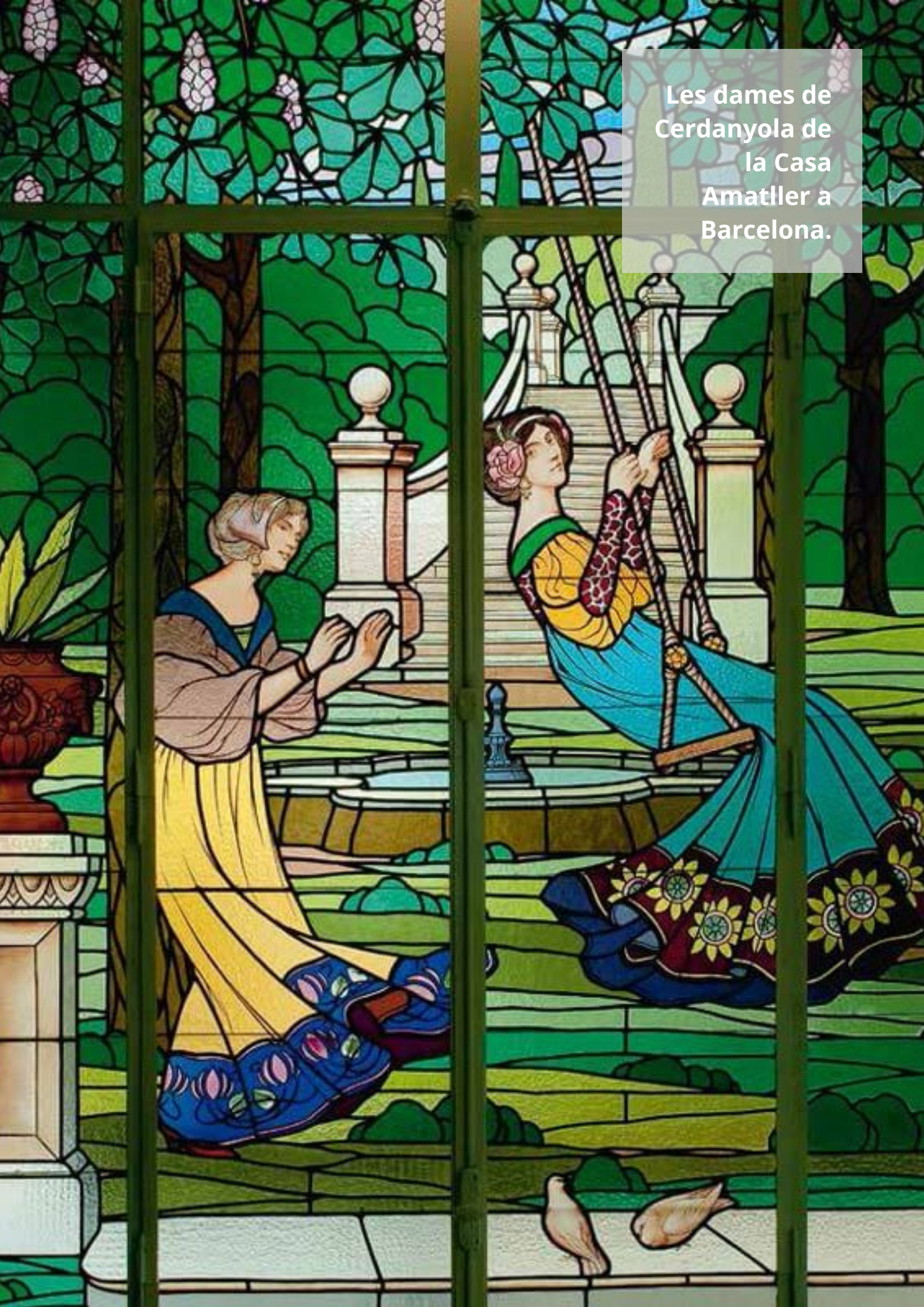
A CATALUNYA:

L'arquitectura modernista a Catalunya significa, per una banda, la modernització de les tècniques de construcció (l'ús del ferro en les estructures, la utilització dels elements prefabricats), al mateix temps que conserva elements tradicionals (construccions amb totxo vist) i enllaça amb l'estil gòtic. És una arquitectura decorativa, integradora en l'edifici de totes les arts plàstiques. Els arquitectes són sovint decoradors també d'interiors i dissenyen tots els detalls: el mobiliari, la marqueteria, les vidrieres, els mosaics, etc.

Arquitectes com Gaudí, Domènech i Montaner, Puig i Cadafalch i altres, varen prendre el liderat d'aquest moviment.



Les dames de
Cerdanyola de
la Casa
Amatller a
Barcelona.





GRANOLLERS MODERNISTA

IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

CASA BLANXART

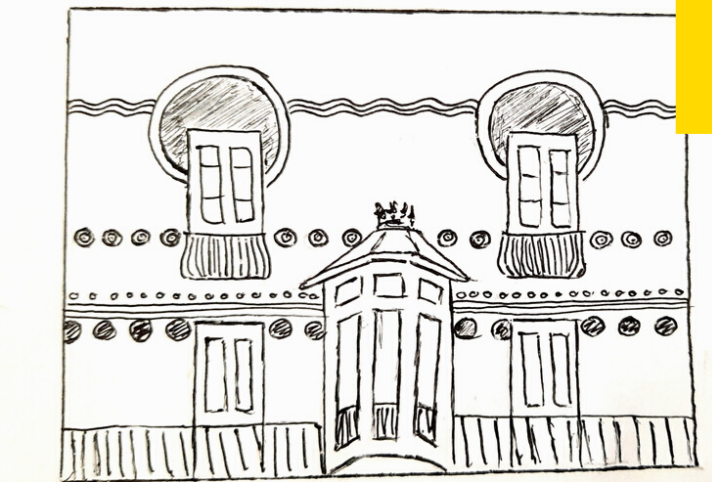
A mitjans del segle XIX, Granollers va decidir sortir dels límits medievals, i va obrir una carretera que aviat es va convertir en una important via de comunicació cap a l'exterior

En aquest carrer es troba la casa Miquel Blanxart de Granollers. De fet es tracta de la remodelació d'un habitatge més antic, realitzada el 1904.

Miquel Blanxart i Estapé va ser un important fabricant d'aiguardents i alcalde de la ciutat. De la construcció destaca la interacció dels elements escultòrics i arquitectònics de la planta baixa, obra de Josep Maria Barnadas. També el gran balcó i la decoració d'esgrafiats de la part superior. L'escultura d'una nimfa que es pot veure que toca uns grans de raïm remarca el fet que havia estat l'antiga fàbrica de l'anís Faust. Tant la figura femenina com els relleus esgrafiats dels pisos fan d'aquesta casa un dels edificis més singulars del Modernisme, no només del Vallès sinó de tot Catalunya.



C/JOAN PRIM, 11





IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

CASA TORRABADELLA

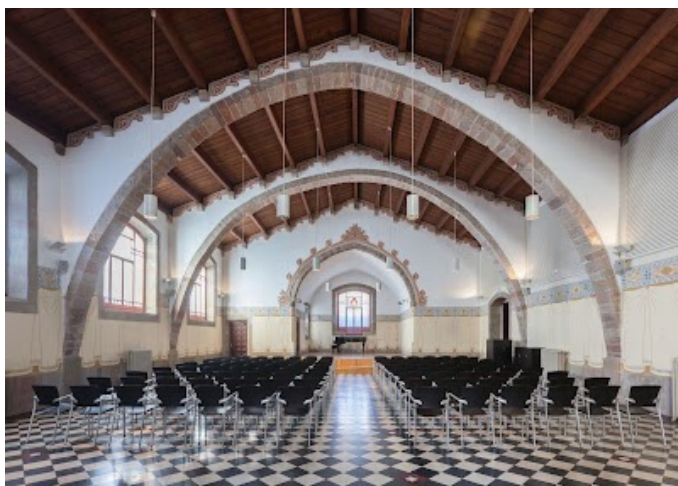
La casa rep el nom del seu primer propietari, el farmacèutic Tomàs Torrabadella i Fortuny (Granollers, 1848 - Barcelona, 1912), autor de les primeres fotografies conegudes sobre Granollers. L'any 1934 la casa es adquirida per Vicente Ramoneda, per això també és coneguda com Can Ramoneda.

A la Casa Torrabadella. Can Ramoneda, obra de l'arquitecte municipal Francesc Mariné, és un edifici eclèctic amb elements renaixentistes i historicistes.

A la glorieta destaquen els esgrafiats modernistes, els vitralls emplomats i les rajoles d'escates de peix.



C/ANSEL CLAVÉ, 29



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

SALA FRANCESC TARAFA

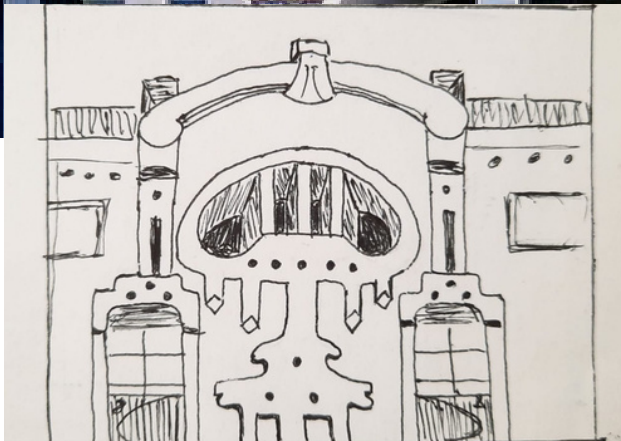
Antic hospital de la ciutat, documentat des de l'any 1328. Va ser reformat l'any 1926 per l'arquitecte M. J. Raspall, referent del Modernisme a la comarca, per convertir-lo en biblioteca. A la façana es van col·locar dos finestrals gòtics procedents d'un antic habitatge i l'interior va ser decorat amb elements modernistes.

A la Casa Torrabadella. Can Ramoneda, obra de l'arquitecte municipal Francesc Mariné, és un edifici eclèctic amb elements renaixentistes i historicistes.

A la glorieta destaquen els esgrafiats modernistes, els vitralls emplomats i les rajoles d'escates de peix.



C/CORRÓ, 4



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

CASA CLAPÉS

Construïda el segle ^{xvii}, la Casa Clapés és un edifici reformat al 1904 per Manuel Joaquim Raspall. El treball més memorable de l'arquitecte és l'ornamentació de la façana, on Raspall combina les línies corbes i rectes en tots els materials que posa en joc, des dels aplacats blancs que emmarquen les obertures i el coronament fins a les sanefes de rajoles de tema floral i les reixes i baranes de ferro forjat elegantment treballades a cop de fuet, formant motius vegetals.

Composada de manera simètrica seguint dos eixos verticals. La façana inclou alguns dels motius més característics de l'estil decoratiu de Raspall, com els medallons, les cintes o els botons de ceràmica.

És l'única casa en què es pot trobar la seva firma, gravada en baixelleu a la dreta del balcó.



PLAÇA DE LA PORXADA 14



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

HOSPITAL ASIL DE GRANOLLERS

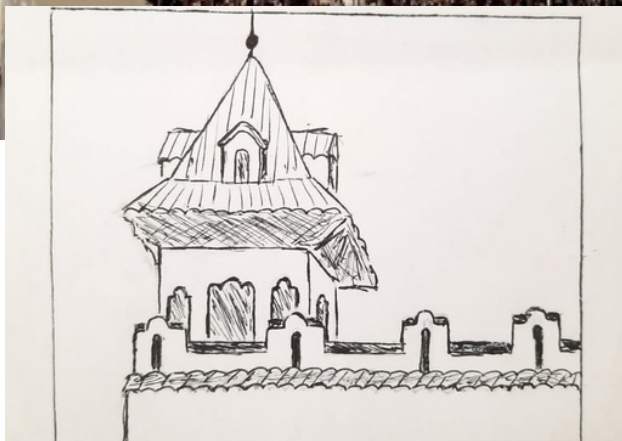
L'Hospital Asil de Granollers, impulsat per Francesc Ribas i Serra, és un edifici modernista construït com un conjunt de tres pavellons. A les façanes cal destacar la utilització de totxo de cara vista. És un conjunt auster però singular, decorat amb una imposta ceràmica senzilla que unifica els tres pavellons.

L'encàrrec va ser per a Josep Maria Miró i Guibernau (1889-1966), un dels més joves representants del Modernisme català, estil que va conrear durant el primer decenni de la seva carrera professional.

El pavelló central, que uneix els altres dos cossos, conté l'accés principal al complex, emfatitzat per dues torres-mirador amb coberta de teula àrab a quatre aigües. La decoració de la façana és austera, d'acord amb la finalitat pública de l'edifici.



C/FRANCESC RIBAS S/N



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

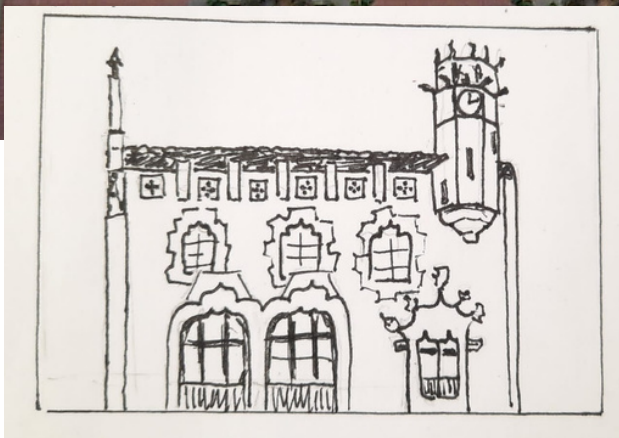
CASA JOAN SANPERA

L'empresari local Joan Sanpera (1840-1914), primer marquès de les Franqueses, va fer una gran fortuna important productes colonials i va dedicar part dels diners a promoure la construcció d'edificis públics a la comarca, entre els quals destaquen l'Ajuntament i les escoles de les Franqueses del Vallès, projectats en estil modernista per l'arquitecte barceloní Albert Juan i Torner (1872-1957).

Es tracta d'un edifici aïllat i envoltat de jardí, de planta baixa i dos pisos, el segon dels quals és de menor superfície, de manera que al seu voltant es genera una terrassa. Tant els contorns d'aquesta terrassa com els de la coberta estan decorats amb sèries de merlets de perfil semicircular. De la cantonada de ponent hi sobresurt una torre-mirador amb coberta de teula vidrada a quatre aigües, amb llucanes obertes als quatre punts cardinals.



C/CORRÓ 321



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

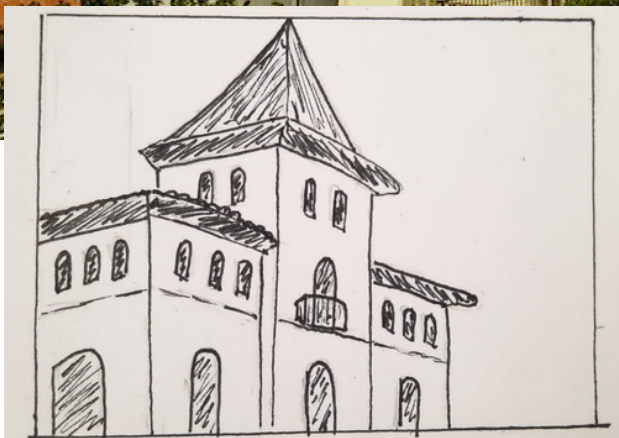
AJUNTAMENT DE GRANOLLERS

L'Ajuntament de Granollers està situat al centre de la ciutat, a la mateixa plaça de la Porxada.

A finals del segle XVI, a causa del seu mal estat, la Casa de la Vila es va restaurar i es va convertir en l'actual Ajuntament de Granollers. L'antic edifici el va reformar l'arquitecte Simó Cordoní entre els anys 1902 i 1904. Realitzat amb criteris modernistes dins els corrents estètics neogòtics. En destaquen la balconada i les escultures aplicades a la façana, obra de l'escultor Josep Maria Barnadas.



C/CORRÓ 321



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

CASA PIUS ANFRÉS. LA TELA

Pius Anfrés i Martí va ser un enginyer que va fundar una fàbrica tèxtil al primer eixample de Granollers, urbanitzat a finals del segle XIX. Popularment coneguda com la Tela.

L'any 1912, Anfrés va fer-se construir la casa familiar al mateix solar, a tocar de la fàbrica. Es tracta d'un edifici aïllat, de planta quadrada, que consta de baixos, un pis, golfes i coberta composta de teula àrab al centre de la qual hi ha un petit terrat envoltat de merlets i invisible des del carrer de Francesc Macià.

L'any 1986, l'edifici va ser restaurat amb la finalitat d'adequar-lo com a seu del Museu de Ciències Naturals de Granollers. El 1999, arran del trasllat de l'empresa CIMSA, la fàbrica original va enderrocar-se i s'hi va construir al seu lloc un edifici de nova planta de línies contemporànies dirigit a albergar les noves instal·lacions del Museu.



C/FRANCESC MACIÀ, 51



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

CASA JOSEFA GANDUXER

Edifici entre mitgeres, de planta baixa, pis i golfes, construït l'any 1912, promogut per Josepa Ganduxer i Carrencà, esposa del digestòleg sabadellenc Joaquim Torras.

Té una estructura asimètrica, amb una façana on destaca el potent ràfec sobre esquadres de fusta i el portal, que recorda els antics portals adovellats medievals, tot i que decorat amb un motlluratge plenament modernista. Cal ressenyar també l'acabat de ceràmica adornant un ample fris, a la planta baixa.



C/JOAN PRIM 44



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

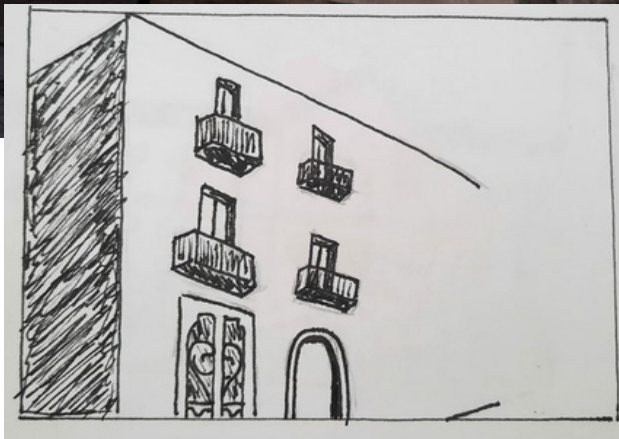
CASA BOSSY

Al 1924, l'arquitecte barceloní, Manuel Joaquim Raspall, havia projectat la Casa Bossy, un habitatge entre mitgeres identificat avui com un dels paradigmes del Raspall noucentista, amb una façana marcada per l'ordre i la simetria, molt austera en comparació amb la seva producció modernista i revestida de pedra vermella del Figaró dividida en carreus regulars, amb obertures d'arc mixtilini als baixos i a la torre, i de llinda plana al pis.

L'edifici consta de planta baixa i pis, amb coberta a dues aigües de la qual sobresurt un potent ràfec. Ubicada a l'extrem dret de la façana per tal d'esdevenir una fita visual des de la veïna plaça de la Porxada, la torre-mirador de la casa emfatitza l'eix vertical de la porta d'entrada.



CARRER SANTA ESPERANÇA, 4



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

CAN PUNTES

Manuel Puntas Viñas va ser un dirigent local del partit tradicionalista que al 1910 va encarregar la reforma d'un casal en cantonada, construït al segle xvii o xviii i adossat a la muralla medieval. Tot i que la firma Eduard Maria Balcells, la reforma s'atribueix a Manuel Joaquim Raspall (cosí segon de Balcells)

De planta baixa, dos pisos i coberta plana, l'edifici té una façana de decoració més austera que la majoria d'obres de Raspall, amb dues franges d'esgrafiats de motius vegetals i reixes de ferro forjat a base de coup de fouet a les finestres de la planta baixa com a principals elements ornamentals.



C/SANTA ELISABET 16



IL·LUSTRACIONS PER: LAIA CONDE

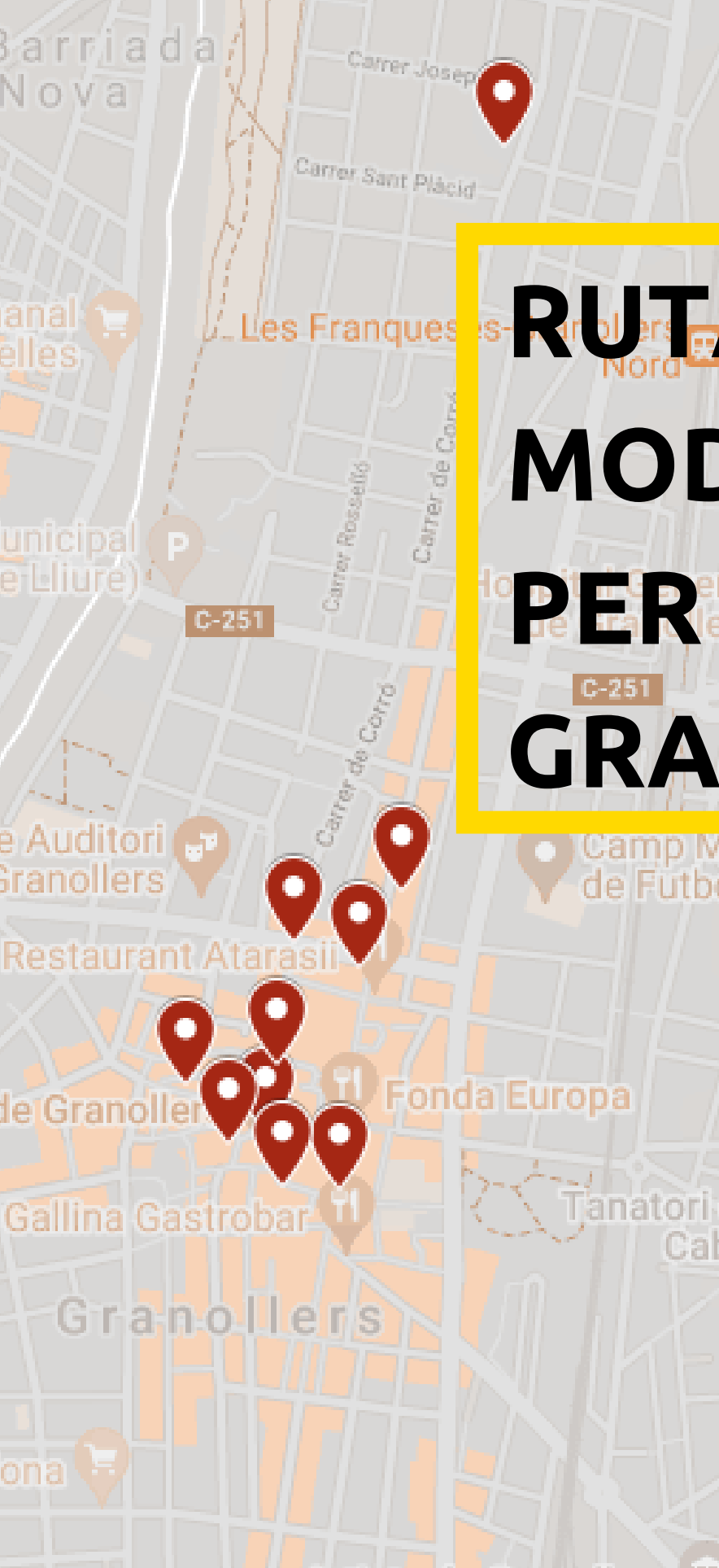
CASA SEBASTIÀ COSTA

De planta baixa, pis i golfes, la segona casa entre mitgeres promoguda per Sebastià Costa al carrer de Santa Anna té origen medieval i va ser íntegrament reformada per Raspall a la mateixa època en que es construïa Can Biel. Amb relació a aquesta última, l'obra vista encara hi té més presència, ja que ocupa tota la façana excepte el sòcol de pedra i la mansarda de teula plana de ceràmica negra que corona l'edifici.

Tant la mansarda com les baranes de fusta del pis són un recurs inèdit en l'arquitectura de Raspall. L'exterior és simètric, amb dos grans buits porxats als baixos, tres obertures al pis cobertes amb arcs mixtilinis i dues llucanes a les golfes amb idèntic coronament.



C/ SANTA ANNA 14



ruta MODERNISTA PER GRANOLLERS

MAPA FET PER: RUTH PIQUÉ

EL MAPA



PUNT 1

LA TELA

PUNT 5

AJUNTAMENT DE GRANOLLERS

PUNT 2

*CAN RAMONEDA O CASA
TORRABADELLA*

PUNT 6

CASA SEBASTIÀ COSTA

PUNT 3

CASA BOSSY

PUNT 7

CAN PUNTES

PUNT 4

FAÇANA DE LA CASA CLAPÉS

PUNT 8

CASA BLANXART



PUNT 9

SALA FRANCESC TARAFÀ

PUNT 10

CASA JOSEFA GANDUXER

PUNT 11

HOSPITAL ASIL DE GRANOLLERS

PUNT 12

*FAÇANA DE LA CASA JOAN
SANPERA*

VIU LA NOSTRA RUTA EN PRIMERA PERSONA

**Utilitza la nostra ruta amb Google Maps a través del
següent codi QR.**



https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1SILH3_BDY0_Z4Q57BcqOPu-20SVS4FiX&usp=sharing

GLOSSARI

- **Edificis públics:** Edificis que estiguin vinculats al conjunt d'activitats humanes d'interès públic, social o comunitari necessàries per al correcte funcionament d'una ciutat, un municipi, un barri o un polígon de nova urbanització.
- **Mansions senyorials:** Mansions de gent de la classe alta, els quals normalment obtenien tal quantitat de béns degut a que havien fet les colònies a Amèrica.
- **Singular:** Que expressa una sola unitat dels éssers o objectes a què es refereix o aplica la paraula en què es manifesta.
- **Façana:** Una façana, frontera, fatxada o un frontis és, per extensió, qualsevol parament exterior d'un edifici.
- **Balconada:** Balcó més gros del que és habitual.
- **Finestrals:** Finestres quan són de grans dimensions, com en palaus i esglésies, s'anomenen finestrals.
- **Finestres de galeria:** La galeria és un sistema passiu de captació i acumulació d'energia solar que s'aprofita pel control tèrmic de les estances interiors als edificis; es duu a terme a través de la conducció, la radiació i la convecció.
- **Pavelló:** Edifici que depèn d'un altre de principal, del qual es troba més o menys aïlla.
- **Torre mirador:** La torre-mirador és un element arquitectònic freqüent i característic de l'arquitectura civil sevillana. Per la seva forma i funció estarien emparentades amb els miradors discrets de l'arquitectura musulmana, habituals en l'arquitectura domèstica granadina del segle XV, que van evolucionar cap a tipus més oberts i construïts de maó.
- **Maó cara-vista:** El maó cara-vista és aquell que es fabrica per ser col·locat sense recobriments tant a exteriors com a interiors de l'edificació.

ARTICLE DE: RUTH PIQUÉ



- **Escultures aplicades a la façana:** les trobem adossades a elements arquitectònics com arquivoltes, capitells o frisos. Les figures, siguin antropomòrfiques o no, s'esculpen de tal manera que la part posterior queda ajuntada a l'element que les sustenta.
- **Impostes:** Faixa que corre horitzontalment a la façana dels edificis a l'alçada dels pisos, a tall de separació.
- **Aplicacions ceràmiques:** Dins dels productes ceràmics destinats a la construcció, hi ha: els maons, les teules, les rajoles, els tubs, les toves, les rajoles i les porcellanes.
- **Esgrafiats:** és una tècnica ornamental arquitectònica utilitzada per a la decoració en el revestiment de murs, tant a l'exterior com a l'interior d'edificis.
- **Sanefes:** Una sanefa és un dibuix ornamental al qual és repeteixen uns motius abstractes o florals per emmarcar un element arquitectural, un element figuratiu (mosàic, dibuix, pintura mural...) o un text.
- **Vitralls emplomats:** El vitrall emplomat és una composició artística formada per vidres de colors (3-5 mm. de gruix) tallats segons disseny i ajuntats amb tires de plom.
- **Rajoles d'escates de peix:** són unes rajoles que tenen forma d'escates de peix, tal com diu el nom, que es van posar molt de moda durant el 2019.
- **Ràfega de fusta:** és un sistema que consisteix en construir la coberta d'una casa, mitjançant moltes vigues juntes de fusta.
- **Motius florals:** en el modernisme les plantes esdevenen un element comú en l'arquitectura, en la pintura, entre d'altres. No només eren ornamentals sinó que també amagaven molta informació cultural, social i de simbologia.
- **Indians:** aventurers i comerciants que després d'haver emigrat a les colònies espanyoles a Amèrica, tornaven a la metròpoli amb molts diners a construir grans mansions (cases d'indians) que avui dia són exemples de la millor arquitectura de mitjans del segle XIX i principis del segle XX.
- **M.J.Raspall i Modernisme d'estiueig:** Arquitecte representant del moviment modernista i noucentista català. Va tenir com a mestres a Lluís Domenech i Muntaner i a Josep Puig i Cadafalch. A principis del S. XX, la burgesia barcelonina va començar a posar de moda la cultura de l'estiueig i doncs aquests burgesos van començar a encarregar la construcció de torres i mansions d'estiueig als arquitectes de renom d'aleshores.

